

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

01.07.2024

м. Київ

№ 9/0

Про реалізацію інноваційного освітнього проекту на всеукраїнському рівні за темою «Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» у серпні 2024 – серпні 2026 років

Відповідно до Положення про порядок здійснення інноваційної діяльності у сфері освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 травня 2023 року № 552 (зі змінами), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07 липня 2023 року за № 1155/4021, на підставі клопотань департаменту гуманітарної політики Вінницької обласної державної адміністрації від 26.06.2024 № 01.01.1-4221, управління освіти і науки Волинської обласної державної адміністрації від 26.06.2024 № 2487/01-07/2-24, департаменту освіти і науки Дніпропетровської обласної державної адміністрації від 26.06.2024 № 4773/0/211-24, департаменту освіти і науки Донецької обласної державної адміністрації від 26.06.2024 № 01-22/843/0/160-24, департаменту освіти і науки Житомирської обласної державної (військової) адміністрації від 26.06.2024 № 1489/03.1/211-24, департаменту освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської обласної державної (військової) адміністрації від 26.06.2024 № 01-13/1876, департаменту освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації від 26.06.2024 № 02.1-14/724, департаменту освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації від 27.06.2024 № 858/01-11/04, департаменту освіти і науки Кіровоградської обласної військової адміністрації від 27.06.2024 № 35-09/1612/0.35, департаменту освіти і науки Київської обласної державної (військової) адміністрації від 26.06.2024 № 2793/32.01/32.04-2024, департаменту освіти і науки Луганської обласної державної адміністрації від 26.06.2024 № 05/06/02-1916, департаменту освіти і науки Миколаївської обласної державної (військової) адміністрації від 26.06.2024 № 2218/11/01.0112, департаменту освіти і науки Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 26.06.2024 № 4385/01-32/2-24, департаменту освіти і науки Полтавської обласної військової адміністрації від 26.06.2024 № 02.01-15/903, департаменту освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації від 26.06.2024 № вих-1997/24, департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації від 26.06.2024 № 01-10/3724, департаменту освіти і науки Тернопільської обласної державної (військової) адміністрації від 26.06.2024 № 1.1-17/2029-04.13, департаменту науки і освіти Харківської обласної державної (військової) адміністрації від 26.06.2024 № 01-29/3142, департаменту освіти і науки Хмельницької обласної державної адміністрації від 26.06.2024 № 2185-31/2024, управління

освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації від 26.06.2024 № 17313/02/11-01-25, управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації від 26.06.2024 № 05-08/2263, департаменту освіти і науки Чернівецької обласної державної (військової) адміністрації від 26.06.2024 № 02-01-14/909, висновку науково-методичної комісії з інноваційної діяльності сектору дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти та виховання Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 26 червня 2024 року № 30), ураховуючи пункт 1 частини першої статті 22 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», наказ Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2024 року № 731 «Про затвердження особливостей використання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) для забезпечення викладання навчального предмета «Захист України» (зі змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 05 червня 2024 року за № 834/42179 та лист Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 26.06.2024 № 21/08-1056,

НАКАЗУЮ:

1. Розпочати реалізацію інноваційного освітнього проекту на всеукраїнському рівні за темою «Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання навчального предмета «Захист України» у серпні 2024 – серпні 2026 років (далі – Проект).
2. Затвердити як такі, що додаються:
 - 1) заявку на реалізацію інноваційного освітнього проекту на всеукраїнському рівні за темою «Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання навчального предмета «Захист України» у серпні 2024 – серпні 2026 років;
 - 2) програму реалізації інноваційного освітнього проекту на всеукраїнському рівні за темою «Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання навчального предмета «Захист України» у серпні 2024 – серпні 2026 років;
 - 3) склад науково-консультативної ради реалізації інноваційного освітнього проекту на всеукраїнському рівні за темою «Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання навчального предмета «Захист України» у серпні 2024 – серпні 2026 років.
3. Науково-методичній комісії з інноваційної діяльності сектору дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної),

позашкільної освіти та виховання Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (далі – Комісія):

- 1) здійснювати науковий супровід реалізації Проекту, включаючи його проміжні етапи;
- 2) опрацювати звіти за кожний етап, підтверджуючи результати звітів витягом з протоколу засідання Комісії, який надсилається автору ініціативи;
- 3) заслухати звіт про завершення реалізації Проекту та подати експертний висновок до Міністерства освіти і науки України для прийняття відповідного рішення.

4. Науково-консультативній раді:

- 1) здійснювати науково-методичний та організаційний супровід реалізації Проекту;
- 2) вносити пропозиції щодо необхідних змін у діяльності закладів освіти в межах завдань реалізації Проекту.

5. Комісії та Державній науковій установі «Інститут модернізації змісту освіти» (Баженков Є.) забезпечити дотримання законодавства усіма суб'єктами інноваційної діяльності цього Проекту під час його реалізації.

6. Державній науковій установі «Інститут модернізації змісту освіти» здійснювати організаційно-методичне забезпечення реалізації Проекту.

7. Департаментам (управлінням) освіти і науки обласних державних (військових) адміністрацій разом із відповідними закладами післядипломної педагогічної освіти сприяти у забезпеченні необхідних умов для організації та реалізації Проекту.

8. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
від 01.07.2024 № 990

ЗАЯВКА
на реалізацію інноваційного освітнього проекту
на всеукраїнському рівні за темою «Теоретико-методичні засади викладання
навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків
викладання навчального предмета «Захист України»
у серпні 2024 – серпні 2026 років

Опис основних ідей. Актуальність. Широкомасштабне вторгнення росії в Україну актуалізувало питання оновлення змісту навчального предмету «Захист України» та методики його викладання, зумовило розроблення нової модельної навчальної програми предмета «Захист України», спрямованої на формування національної та громадянської ідентичності, громадянської стійкості та оборонної свідомості здобувачів та здобувачок загальної середньої освіти, здатності виявляти свою національну та громадянську ідентичність у повсякденному житті та в умовах негативних зовнішніх впливів, готовності до захисту незалежності й територіальної цілісності України, конституційних зasad державного ладу, національних інтересів та суспільно-державних (національних) цінностей України.

Чинна програма навчального предмету «Захист України», на жаль, зосереджена більше на теорії, ніж на практиці, а також не відповідає потребам і викликам сьогодення. Зокрема, поділ програми на тематичний план А і Б призводить до того, що хлопці та дівчата вивчають різне, здобувають різні вміння і навички. Натомість реальна ситуація російської агресії проти України довела, що як хлопці, так і дівчата мають оволодіти базовими вміннями та навичками захищати себе, діяти в умовах надзвичайних ситуацій, надавати першу домедичну допомогу, зберігати психологічну стійкість, дбати про власну інформаційну безпеку тощо. Поділ на гендерні ролі, зокрема, в питаннях захисту України та самооборони є недоцільним, оскільки кожен, незалежно від статі, має вміти захистити себе та мати оборонну свідомість. Okрім того, навчальний предмет «Захист України має дати учням і ученицям уявлення про

можливості участі в обороні України завдяки профорієнтаційній складовій, що є важливим у контексті профілізації старшої школи.

Актуальність проблеми підтверджується основними положеннями постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2023 року № 1374 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) для забезпечення викладання навчального предмета «Захист України» (далі – Постанова), яка унормовує створення обласними та Київською міською державною адміністраціями (військовими адміністраціями) Осередків викладання навчального предмета «Захист України» (далі – Осередки) у закладах освіти територіальних громад. Осередки визначаються Постановою як простір закладу освіти, який забезпечує здобуття освіти на рівні профільної середньої освіти та має необхідну матеріально-технічну базу для викладання навчального предмета «Захист України» шляхом формування тематичних функціональних зон і застосування професійних, мотивованих кадрів.

Зміст нової модельної навчальної програми предмета, зокрема цілісний і системний добір модулів і тем, ураховує особливості професійної діяльності вчителів навчального предмету «Захист України» і визначається вимогами суспільства щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями, основними напрямами державної політики у галузі освіти, Національною рамкою кваліфікації, освітніми та професійними стандартами, вимогами щодо компетентностей вчителя.

Таким чином, виклики війни росії проти України, які вимагають негайної зміни теорії і методики викладання навчального предмета «Захист України», необхідність урахування зasadничих принципів профілізації старшої школи, нагальна потреба у підготовці вчителів, здатних викладати навчальний предмет «Захист України» на новому теоретичному й методичному рівні, зумовили вибір теми інноваційного освітнього проекту (далі – Проект): **«Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України».**

Об'єкт дослідження: процес викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України».

Предмет дослідження: теорія і методика викладання предмета / інтегрованого курсу «Захист України» у контексті профілізації старшої школи та підготовки педагогів до ефективного здійснення цього процесу.

Мета дослідження: експериментально перевірити ефективність методики викладання модельної навчальної програми предмету / інтегрованого курсу «Захист України» на базі створених у територіальних громадах Осередків та підготовки педагогів до її реалізації.

Гіпотеза дослідження полягає у припущення, що ефективність методики викладання модельної навчальної програми предмета / інтегрованого курсу «Захист України» підвищуватиметься за умов:

- оновлення змісту програми на засадах основних принципів громадянської активності та оборонної свідомості як складової стратегії захисту національних інтересів та суспільно-державних (національних) цінностей України; розвитку вмінь здобувачів і здобувачок освіти, спрямованих на готовність до захисту незалежності і територіальної цілісності України, конституційних зasad державного ладу, національних інтересів та суспільно-державних (національних) цінностей України;

- посилення практичної спрямованості програми з питань національної безпеки та оборони України, основ управління та планування, озброєння та військової техніки, стрілецької підготовки, орієнтування на місцевості, інженерних фортифікацій, домедичної допомоги в умовах бою, військових технологій, захисту цивільного населення в кризових умовах;

- організації підвищення кваліфікації викладачів предмета / інтегрованого курсу «Захист України» у тренінговій формі на засадах практичної спрямованості, використання інтерактивних, дослідницьких, проектних видів діяльності та проведення навчально-польових зборів або тренінгових занять для закріплення та відпрацювання практичних вмінь і навичок;

- навчально-методичного забезпечення процесу викладання предмета / інтегрованого курсу «Захист України».

Завдання інноваційного освітнього проекту:

1. Розробити навчально-методичне забезпечення процесу викладання предмета / інтегрованого курсу «Захист України».
2. Розробити, обґрунтувати критерії та показники ефективності методики реалізації модельної навчальної програми предмета / інтегрованого курсу «Захист України».
3. Розробити й обґрунтувати критерії та показники готовності педагогів до викладання за новою модельною навчальною програмою предмета / інтегрованого курсу «Захист України».
4. Підготувати педагогів до викладання за новою модельною навчальною програмою предмета / інтегрованого курсу «Захист України».
5. Перевірити ефективність методики реалізації модельної навчальної програми предмета / інтегрованого курсу «Захист України» та Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти, які забезпечують викладання курсу «Захист України».

Методологічною основою дослідження є системний, інтегрований, компетентнісний, діяльнісний та особистісно орієнтований підходи до організації освітнього процесу, які уможливлюють реалізацію нових поглядів на роль здобувачів освіти та педагогів в освітньому процесі, форми організації учнівської життєдіяльності, зокрема дитиноцентризм (відповідність віковим особливостям, потреби та інтереси учнів і учениць, особистісно зорієнтоване навчання, суб'єкт-суб'єктна взаємодія).

Концептуальні засади дослідження визначатимуться з урахуванням Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про основи національного спротиву», «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про оборону України», «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», Концепції «Нова українська школа».

Підвищення кваліфікації вчителів навчального предмета «Захист України» здійснюватиметься з урахуванням вимог Професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затверженого наказом Міністерства

розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 «Про затвердження професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», та Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800.

Для досягнення поставленої мети, вирішення завдань будуть використані такі методи дослідження:

теоретичні методи — аналіз статей, матеріалів науково-практичних конференцій, психолого-педагогічної, методичної, спеціальної літератури з проблеми дослідження, використання законодавчої та нормативної документації з питань загальної середньої освіти, узагальнення досвіду впровадження Модельної навчальної програми інтегрованого курсу «Захист України», особистого педагогічного досвіду, моделювання освітнього процесу і педагогічного експерименту на уроках предмета / інтегрованого курсу «Захист України» в Осередках.

емпіричні методи — педагогічне анкетування, опитування, бесіди з учителями, учнями, спостереження за процесом викладання в освітньому середовищі закладу освіти з метою удосконалення форм навчання, активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти та створення умов для індивідуалізації навчання.

Основний метод дослідження – комплексний експеримент.

База дослідження:

Осередки викладання навчального предмета «Захист України» у закладах освіти, визначені відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 22.05.2024 № 731 «Про затвердження особливостей використання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) для забезпечення викладання навчального предмета «Захист України» (зі змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 05 червня 2024 року за № 834/42179.

Практична значущість дослідження полягатиме у: розроблені навчально-методичного забезпечення та методики викладання предмета / інтегрованого курсу «Захист України»; методики формування предметно-методичної компетентності

вчителів предмета / інтегрованого курсу «Захисту України»; критерій та показників ефективності методики реалізації модельної навчальної програми предмета / інтегрованого курсу «Захист України»; критерій та показників готовності педагогів до викладання за новою модельною навчальною програмою предмета / інтегрованого курсу «Захист України»; діагностичного інструментарію та методики діагностики ефективності методики реалізації модельної навчальної програми предмета / інтегрованого курсу «Захист України» та Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти, які забезпечують викладання курсу «Захист України».

Результати дослідження можуть бути використані в процесі розроблення та коригування навчальних планів, навчальних і робочих програм з методики викладання навчального предмета «Захист України» під час підготовки фахівців за першим та другим рівнем вищої освіти («бакалавр», «магістр»); для розроблення фахових методик, навчально-методичних посібників і рекомендацій для здобувачів магістратури, слухачів інститутів післядипломної педагогічної освіти, у системі підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти, а також у викладанні навчальних предметів, проведенні спецсемінарів, організації виробничої практики.

**Терміни та етапи реалізації інноваційного освітнього проекту
(серпень 2024 – серпень 2026 років):**

I. Організаційно-підготовчий етап (серпень 2024 р. – жовтень 2024 р.):

- вивчення та аналіз вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду за проблемою освітнього проекту;
- розроблення нормативно-правового забезпечення проекту: прийняття відповідних рішень педагогічних рад, розробка програм та уточнення функціональних обов'язків членів педагогічного колективу; внесення змін до освітньої програми, річних планів роботи закладів освіти тощо;
- науково-методичне забезпечення змісту реалізації інноваційного освітнього проекту (консультації, семінари, майстер-класи, тренінги);

- визначення й обґрунтування основних елементів вдосконаленої методичної системи навчання викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання навчального предмета «Захист України»;
- підбиття підсумків I (організаційно-підготовчого) етапу реалізації інноваційного освітнього проєкту.

ІІ. Концептуально-діагностичний етап (листопад 2024 р. – червень 2025 р.):

- розроблення концептуальних зasad викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання навчального предмета «Захист України»;
- розроблення критеріїв, показників, рівнів ефективності виконання експериментальної програми викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання навчального предмета «Захист України»;
- розроблення діагностичного інструментарію до теми дослідження;
- розроблення та апробація навчально-методичного, методичного, інформаційного забезпечення навчання викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України»;
- апробація та експериментальне впровадження навчально-методичного забезпечення навчання предмета “Захист України” за програмою інтегрованого курсу «Захист України»;
- здійснення моніторингу педагогічної компетентності вчителів Осередків викладання навчального предмета «Захист України»;
- підбиття підсумків II (концептуально-діагностичного) етапу реалізації інноваційного освітнього проєкту.

ІІІ. Формувальний етап (липень 2025 р. – червень 2026 р.):

- продовження апробації та експериментальне впровадження концепції та навчально-методичного забезпечення навчання предмета «Захист України» за програмою інтегрованого курсу «Захист України» методичної системи навчання

предмета “Захист України”;

- системний моніторинговий супровід реалізації інноваційного освітнього проекту відповідно до визначених критеріїв та показників та рівнів навченості (за окремими планами Осередків);
- апробація результатів на конференціях, семінарах, круглих столах реалізації інноваційного освітнього проекту тощо;
- забезпечення підвищення професійної компетентності та кваліфікації педагогічних працівників закладу освіти шляхом використання різноманітних форм методичної роботи за проблемою освітнього проекту;
- підбиття підсумків III (формувального) етапу реалізації інноваційного освітнього проекту.

IV. Узагальнювальний етап (липень 2026 р. – серпень 2026 р.):

- аналіз результатів реалізації інноваційного освітнього проекту та оцінка його ефективності шляхом визначення співвідношення з метою і завданнями;
- оприлюднення результатів реалізації Проекту, поширення досвіду впровадження Модельної навчальної програми інтегрованого курсу “Захист України”, розробленої за Державним стандартом профільної середньої освіти, шляхом проведення майстер-класів, публікацій, виступів на семінарах, конференціях;
- систематичне опрацювання емпіричних даних, отриманих впродовж виконання інноваційного освітнього проекту;
- підбиття підсумків IV (узагальнювального) етапу реалізації інноваційного освітнього проекту.

Очікувані результати інноваційного освітнього проекту :

- аналітичні матеріали; звіт про завершення I (організаційно-підготовчого) етапу реалізації освітнього проекту;
- методика реалізації модельної навчальної програми предмета / інтегрованого курсу «Захист України»;

- критерії та показники ефективності методики реалізації модельної навчальної програми предмета / інтегрованого курсу «Захист України»;
- критерії та показники готовності педагогів до викладання за новою модельною навчальною програмою предмета / інтегрованого курсу «Захист України»;
- методика діагностики ефективності реалізації модельної навчальної програми предмета / інтегрованого курсу «Захист України» та Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти, які забезпечують викладання курсу «Захист України», підбір діагностичного інструментарію;
- звіт про завершення II (концептуально-діагностичного) етапу експерименту;
- методика підготовки вчителів до викладання за новою модельною навчальною програмою предмета / інтегрованого курсу «Захист України»;
- навчально-методичне, методичне та інформаційне забезпечення навчання предмета / інтегрованого курсу «Захист України» в Осередках;
- аналітична довідка про кількісні та якісні результати реалізації інноваційного освітнього проекту;
- звіт про завершення III (формувального) етапу реалізації інноваційного освітнього проекту;
- звіт про завершення IV (узагальнювального) етапу експерименту.
- звіт про завершення реалізації інноваційного освітнього проекту.

Склад науково-консультативної ради реалізації інноваційного освітнього проекту на всеукраїнському рівні за темою «Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання навчального предмета «Захист України» у серпні 2024 – серпні 2026 років

Автор ініціативи:

Оксен ЛІСОВИЙ – Міністр освіти і науки України.

Наукові керівники:

Оксен ЛІСОВИЙ – Міністр освіти і науки України;

Олена ШИЯН – професор кафедри освітньої політики комунального закладу Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», доктор наук з державного управління, член Адміністративної Ради Асоціації для педагогічної освіти Європи.

Координатор:

Антоніна МАКАРЕВИЧ, експертка швейцарсько-українського проекту DECIDE зі змісту профільної середньої освіти.

Члени науково-консультативної ради реалізації проекту:

Гусєв Віктор, завідувач відділу військово-патріотичного виховання, фізичної культури та основ здоров'я комунального закладу вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»;

Вітюк Валентина, заступник директора з науково-методичної та навчальної діяльності Волинського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук;

Сілошенко Ірина, старший викладач кафедри виховання та культури здоров'я комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради»;

Колган Тетяна, доцент кафедри управління та адміністрування, проректор з навчальної роботи та економічних питань Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук;

Смагін Ігор, директор комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради;

Лукач Андріанна, в.о. директора комунальної установи «Організаційно-методичний центр освіти» Закарпатської обласної ради;

Чернікова Людмила, проректор з навчально-методичної роботи комунального закладу «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради, кандидат педагогічних наук;

Будзак Іван, проректор з навчальної та науково-методичної роботи Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Бойко Світлана, завідувач науково-методичної лабораторії виховної роботи, фізичної культури та безпечного освітнього середовища комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»;

Кибенко Людмила, заступник директора департаменту – начальник управління освіти, науки та інноваційної діяльності департаменту освіти і науки Київської обласної державної (військової) адміністрації;

Касьянова Ольга, заступник директора Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Стойкова Вікторія, заступник директора з науково-педагогічної роботи Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Гладун Віталій, старший викладач кафедри філософії освіти, теорії й методики викладання суспільствознавчих дисциплін Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Скалига Олександр, методист науково-методичної лабораторії суспільно-гуманітарної освіти кафедри методики та змісту освіти комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперевної освіти Одеської обласної ради»;

Білоха Валерій, координатор Полтавської академії неперевної освіти ім. М.В. Остроградського;

Профорук Михайло, завідувач лабораторії національного виховання Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Легкодух Вадим, викладач кафедри теорії і методики змісту освіти комунального закладу «Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»;

Волянюк Сергій, методист Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти;

Ластовицький Вадим, начальник Державного навчального закладу «Тернопільський професійний коледж з посиленою військовою та фізичною підготовкою», полковник;

Лузан Людмила, проректор з навчальної роботи комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти»;

Дубина Богдан, методист науково-методичного центру виховної роботи, позашкільної освіти та моніторингових досліджень Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка;

Плахута Віктор, методист предмета «Захист України» комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників» Черкаської обласної ради;

Попков Олександр, координатор від Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Горянський Іван, координатор від Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області.

Наукові керівники:

Міністр освіти і науки
України

професор кафедри освітньої
політики комунального
закладу Львівської обласної
ради «Львівський обласний
інститут післядипломної
педагогічної освіти», доктор
наук з державного
управління, член
Адміністративної Ради
Асоціації для педагогічної
освіти Європи

Оксен ЛІСОВИЙ

Олена ШИЯН

Координатор:
експертка швейцарсько –
українського проекту
DECIDE
зі змісту профільної
середньої освіти

Антоніна МАКАРЕВІЧ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
від 01.07.2024 № 940

ПРОГРАМА

реалізації інноваційного освітнього проекту на всеукраїнському рівні за темою
**«Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України»
на базі Осередків викладання навчального предмета
«Захист України»
у серпні 2024 – серпні 2026 років**

№ з/п	Зміст роботи	Термін виконання	Очікувані результати
I. Організаційно-підготовчий етап (серпень 2024 р. – жовтень 2024 р.):			
1.	Вивчення та аналіз вітчизняного та зарубіжного педагогічного досвіду за проблемою освітнього проекту.	Серпень – жовтень 2024 року	Підготовка аналітичних матеріалів
2.	Розроблення нормативно-правового забезпечення проекту: прийняття відповідних рішень педагогічних рад, розробка програм та уточнення функціональних обов'язків членів педагогічного колективу; внесення змін до освітньої програми, річних планів роботи закладів освіти тощо.	Вересень – жовтень 2024 року	Накази, рішення педагогічних рад, зміни до локальних нормативних документів закладу/закладів освіти

3	Науково-методичне забезпечення змісту реалізації інноваційного освітнього проекту (консультації, семінари, майстер-класи, тренінги).	Вересень – жовтень 2024 року	Проведення методичних заходів відповідно до завдань інноваційного освітнього проекту
4.	Визначення й обґрутування основних елементів вдосконаленої методичної системи навчання викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання навчального предмета «Захист України».	Вересень – жовтень 2024 року	Методичні рекомендації щодо викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання навчального предмета «Захист України»
5	Підбиття підсумків I (організаційно-підготовчого) етапу реалізації інноваційного освітнього проекту.	Жовтень 2024 року	Звіт за I (організаційно-підготовчий) етап реалізації інноваційного освітнього проекту та додатки до нього

**ІІ. Концептуально-діагностичний етап
(листопад 2024 р. – червень 2025 р.):**

1	Розроблення концептуальних зasad викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання предмета навчального «Захист України».	Листопад 2024 року	Концептуальні засади
2	Розроблення критеріїв, показників, рівнів ефективності виконання експериментальної програми викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання навчального предмета «Захист України».	Листопад 2024 року	Критерії, показники, рівні навченості предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання навчального предмета «Захист України»
3	Розроблення діагностичного інструментарію до теми дослідження.	Грудень 2024 року	Діагностичний інструментарій

4	Розроблення та апробація навчально-методичного, методичного, інформаційного забезпечення навчання викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України».	Грудень 2024 року	Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчання викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі Осередків викладання навчального предмета «Захист України»
5	Апробація та експериментальне впровадження навчально-методичного забезпечення навчання предмета «Захист України» за програмою інтегрованого курсу «Захист України».	Впродовж етапу	Аналіз результатів впровадження навчально-методичного забезпечення навчання предмета «Захист України» за програмою інтегрованого курсу «Захист України»
6.	Здійснення моніторингу педагогічної компетентності вчителів Осередків викладання навчального предмета «Захист України».	Січень-лютий 2025 року	Аналіз моніторингу. Внесення змін та доповнень до плану проведення методичних заходів
7.	Підбиття підсумків II (концептуально-діагностичного) етапу реалізації інноваційного освітнього проекту.	Червень 2025 року	Звіт про завершення II (концептуально-діагностичного) реалізації інноваційного освітнього проекту етапу
III. Формувальний етап (липень 2025 р. – червень 2026 р.):			
1.	Продовження апробації та експериментальне впровадження концепції та навчально-методичного забезпечення навчання предмета «Захист України» за програмою інтегрованого курсу «Захист України» методичної системи навчання предмета «Захист України».	Впродовж етапу	Аналіз результатів впровадження

2.	Системний моніторинговий супровід реалізації інноваційного освітнього проекту відповідно до визначених критеріїв та показників та рівнів навченості (за окремими планами Осередків).	Впродовж етапу	Аналіз результатів моніторингового супроводу
3.	Апробація результатів на конференціях, семінарах, круглих столах реалізації інноваційного освітнього проекту тощо.	Впродовж етапу	Оприлюднення результатів реалізації інноваційного освітнього проекту тощо
4.	Забезпечення підвищення професійної компетентності та кваліфікації педагогічних працівників закладу освіти шляхом використання різноманітних форм методичної роботи за проблемою освітнього проекту.	Впродовж етапу	Узагальнення результатів проведення заходів підвищення професійної компетентності та кваліфікації педагогічних працівників закладу освіти
5.	Підбиття підсумків III (формувального) етапу реалізації інноваційного освітнього проекту.	Червень 2026 року	Звіт про завершення III (формувального) етапу реалізації інноваційного освітнього проекту

**IV. Узагальнювальний етап
(липень 2026 р. – серпень 2026 р.):**

1.	Аналіз результатів реалізації інноваційного освітнього проекту та оцінка його ефективності шляхом визначення співвідношення з метою і завданнями.	Липень 2026 року	Аналітичні висновки
2.	Оприлюднення результатів реалізації Проекту, поширення досвіду впровадження Модельної навчальної програми інтегрованого курсу «Захист України», розробленої за Державним стандартом профільної середньої освіти, шляхом проведення майстер-класів, публікацій, виступів на семінарах, конференціях.	Впродовж етапу	Публікація матеріалів
3.	Систематичне опрацювання емпіричних даних,	Впродовж етапу	Аналітичні висновки

	отриманих впродовж виконання інноваційного освітнього проекту.		
4.	Підбиття підсумків IV (узагальнювального) етапу реалізації інноваційного освітнього проекту.	Серпень 2026 року	Звіт про завершення реалізації інноваційного освітнього проекту

Наукові керівники:

Міністр освіти і науки України

професор кафедри освітньої політики
 комунального закладу Львівської
 обласної ради «Львівський обласний
 інститут післядипломної педагогічної
 освіти», доктор наук з державного
 управління, член Адміністративної
 Ради Асоціації для педагогічної освіти
 Європи

Оксен ЛІСОВИЙ
Олена ШИЯН**Координатор:**

експертка швейцарсько –
 українського проекту DECIDE
 зі змісту профільної середньої освіти

Антоніна МАКАРЕВІЧ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки
України
від 01.07.2024 № 940

Склад науково-консультативної ради реалізації інноваційного освітнього проекту на всеукраїнському рівні за темою «Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» на базі осередків викладання предмета «Захист України» у серпні 2024 – серпні 2026 років

Автор ініціативи:

Оксен ЛІСОВИЙ – Міністр освіти і науки України.

Наукові керівники:

Оксен ЛІСОВИЙ – Міністр освіти і науки України;

Олена ШИЯН – професор кафедри освітньої політики комунального закладу Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», доктор наук з державного управління, член Адміністративної Ради Асоціації для педагогічної освіти Європи.

Координатор:

Антоніна МАКАРЕВИЧ, експертка швейцарсько-українського проекту DECIDE зі змісту профільної середньої освіти.

Члени науково-консультативної ради реалізації проекта:

Гусєв Віктор, завідувач відділу військово-патріотичного виховання, фізичної культури та основ здоров'я комунального закладу вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»;

Вітюк Валентина, заступник директора з науково-методичної та навчальної діяльності Волинського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук;

Сілошенко Ірина, старший викладач кафедри виховання та культури здоров'я комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради»;

Колган Тетяна, доцент кафедри управління та адміністрування, проректор з навчальної роботи та економічних питань Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук;

Смагін Ігор, директор комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради;

Лукач Андріана, в.о. директора комунальної установи «Організаційно-методичний центр освіти» Закарпатської обласної ради;

Чернікова Людмила, проректор з навчально-методичної роботи комунального закладу «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради, кандидат педагогічних наук;

Будзак Іван, проректор з навчальної та науково-методичної роботи Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Бойко Світлана, завідувач науково-методичної лабораторії виховної роботи, фізичної культури та безпечної освітнього середовища комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»;

Кибенко Людмила, заступник директора департаменту – начальник управління освіти, науки та інноваційної діяльності департаменту освіти і науки Київської обласної державної (військової) адміністрації;

Касьянова Ольга, заступник директора Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Стойкова Вікторія, заступник директора з науково-педагогічної роботи Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Гладун Віталій, старший викладач кафедри філософії освіти, теорії й методики викладання суспільствознавчих дисциплін Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Скалига Олександр, методист науково-методичної лабораторії суспільно-гуманітарної освіти кафедри методики та змісту освіти

комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперевної освіти Одесської обласної ради»;

Білоха Валерій, координатор Полтавської академії неперервної освіти ім. М.В. Остроградського;

Профорук Михайло, завідувач лабораторії національного виховання Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Легкодух Вадим, викладач кафедри теорії і методики змісту освіти комунального закладу «Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»;

Волянюк Сергій, методист Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти;

Ластовицький Вадим, начальник Державного навчального закладу «Тернопільський професійний коледж з посиленою військовою та фізичною підготовкою», полковник;

Лузан Людмила, проректор з навчальної роботи комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти»;

Дубина Богдан, методист науково-методичного центру виховної роботи, позашкільної освіти та моніторингових досліджень Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка;

Плахута Віктор, методист предмета «Захист України» комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників» Черкаської обласної ради;

Попков Олександр, координатор від Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Горянський Іван, координатор від Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області.

Генеральний директор
директорату шкільної освіти

Ігор ХВОРОСТЯНИЙ